

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Maja Margrethe Braaten
Direkte tlf.: +47 21 04 58 74

Vår ref.: 16/10151-2
Deres ref.: 16/1984

Vår dato: 17.11.2016
Deres dato:

Høring - ny forskrift om offentlege arkiv

Det vises til brev av 17.10.2016 om endring av forskrift om offentlege arkiv. Kulturrådet takker for et godt og gjennomarbeidet høringsnotat som er tydelig på at forskriften skal oppleves relevant og framtidsrettet. I tråd med at offentlig forvaltning langt på vei har forlatt papirbasert dokumentasjonsforvaltning, ser vi nå frem til at forskriften revideres i tråd med det digitale skiftet i samfunnet forøvrig.

Det er i forslaget foretatt flere større endringer, og vi deler vurderingen av at forskriften bør forenkles, omstruktureres og språket moderniseres. Det er gjort flere gode grep, men vårt inntrykk er at endringene med fordel kunne vært mer gjennomgripende og konsekvente.

I forskriftens første del er det gjort en tydelig opprydning, mens lovtekstens siste del har færre endringer. Kulturrådet hadde håpet på en mer teknologinøytral tilnærming og mener det bør være unødvendig å detaljregulere bestemmelser som primært omhandler papirarkiv i en framtidsrettet forskrift. En del detaljreguleringer skal videreføres i riksarkivarens forskrift, men vi er av den oppfatning at det er vanskelig å mene noe om disse utelatelstene så lenge det ikke foreligger en revidert versjon av riksarkivarens forskrift.

Kulturrådet hadde også imøtesett en bedre fundert begrepsgjennomgang. Definisjonene i § 2 kunne med fordel vært mer i tråd dagens arkivdanning, og mer relevante med hensyn til begrepsbruken i forskriften forøvrig.

Kulturrådet er opptatt av at forskriften er fleksibel, støtter opp om arkivdanning, fremmer transparens og sees i sammenheng med andre bestemmelser som regulerer offentlig forvaltning. Med dette som utgangspunkt, har vi valgt å fokusere på § 1. *Arkivansvar i offentlige organ*, § 3. *Internkontroll for arkiv*, § 9. *Journalføring* og § 22. *Lagring av digitalt arkivmateriale utanfor Noreg* i vårt høringssvar.

§ 1. Arkivansvaret i offentlege organ

Det er foreslått at nåværende § 2-1 utgår i sin helhet og erstattes av de nye § 1 og § 3. Dette er en vesentlig endring fra gjeldene forskrift, der arkivansvaret er tydelig plassert. Kulturrådet er enig i at enhver organisasjon bør kunne organisere arkivarbeidet slik at oppgavene blir løst på best mulig måte, men regelverket må være tydelig på at ansvar og faglig kompetanse er godt ivarettatt i virksomhetene.

Arkivprofesjonen har de senere årene hatt en dreining mot større grad av spesialisering og har som følge av digitaliseringen fått tilført nye oppgaver. I møte med samfunnets kontinuerlige digitale utvikling, som automatisert dokumentfangst og stadig nye plattformer, er det behov for god faglig forankring og strategisk planlegging. Det er i økende grad nødvendig at arkivfaglig kompetanse involveres til rett tid i utviklingsprosjekter, slik at god og effektiv arkivdanning bygges inn i systemene på et tidlig tidspunkt. Med dette som bakteppe er det viktigere enn noensinne at arkiv har en tydelig plass i organisasjonen, med et overordnet faglig ansvar som ivaretar dette, jf. gjeldende § 2-1.

I høringsnotatet kapittel 2.2.2 går det klart frem at «Arkivansvaret ligg hos den øvste leiinga i organet». Dette kommer dessverre ikke konkret til uttrykk i ny forskrift. Kulturrådet ser ingen grunn til at gjeldende § 1-1, 2. ledd, 1. punktum utelates og ber om at det videreføres i ny § 1.

§ 3. Internkontroll for arkiv

I henhold til gjeldende § 2-2 skal alle offentlige organ ha en ajourført arkivplan. I ny forskrift § 3 er det redegjort godt for at begrepet arkivplan utgår og erstattes av internkontroll for arkiv. Kulturrådet anser det som positivt at det innføres en internkontrollbestemmelse, men dessverre kommer ikke intensjonen fra

høringsnotatet klart nok til uttrykk i selve forskriftsteksten. For å oppnå en felles forståelse av begrepet internkontroll for arkiv, bør den foreslåtte bestemmelse ses i sammenheng med andre regelverk og forankres mot nasjonale og internasjonale standarder, f.eks. ISO 9000-serien.

Kulturrådet mener at dersom begrepet internkontroll skal innføres, bør det vises til en kontinuerlig prosess som kan gi en rimelig sikkerhet for målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering, etterleving av lover og regler med påfølgende tiltak og evalueringer. Slik forslaget til endring nå foreligger, ligner det mer på en spesifisering av de nåværende kravene til arkivplan.

§ 9. Journalføring

Gjeldende § 2-6 gir konkrete retningslinjer for hva som skal arkiveres eller journalføres. Paragrafen fremstår som relativt uendret i utkastet til ny arkivforskrift. Norsk kulturråd hadde håpet på en skjerping og forenkling av sentrale punkter.

Først og fremst sikter vi til 1. ledd, 2. punktum. Det kumulative poenget med at man kun journalfører dersom et dokument både er gjenstand for saksbehandling og har verdi som dokumentasjon, mens man nøyer seg med arkivering dersom kun det ene kravet oppfylles, er nærmest umulig å formidle. Mens det er streng regulering av journalførte dokumenter, er det åpent for tolkning hva som menes med arkivering. Vi er av den oppfatning at det er problematisk at man står fritt til å tolke om dokumenter skal journalføres eller bare arkiveres, all den tid kun førstnevnte synliggjøres på offentlig journal og langtidsbevares.

Videre er vi kritiske til at 1. ledd 3. punktum opprettholdes så å si uendret. Ut fra et åpenhetsperspektiv, ser vi ingen grunn til at en virksomhet bare er pålagt å registrere organinterne dokumenter så langt de finner det tjenlig. Organinterne dokument burde journalføres når de ferdigstilles, da det er viktig for tilliten til forvaltningen at forsvarlige beslutningsprosesser synliggjøres utad. Om det er nødvendig med skjerming eller unntak fra offentlighet, kan dette hjemles med f.eks. offl. § 14. Krav til journalføring av organinterne dokumenter vil sikre senere gjenfinning, forebygge tidstyver ved at man slipper å gjøre samme jobben flere ganger, forhindre problemer med krav til dokumentasjon og motvirke tvil om hva som er gjeldende versjon.

§ 22. Lagring av digitalt arkivmateriale utanfor Noreg

Kulturrådet stiller seg avventende positiv til bruk av skytjenester og lagring av digitalt materiale utenfor Norge, under forutsetning av at informasjonssikkerhet og eiendomsrett blir ivaretatt som beskrevet i KMDs «Nasjonal strategi for bruk av skytjenester». Det er avgjørende at det etableres et rettleiding- og kompetansemiljø, der blant annet arkivmyndigheter er representert, som kan støtte virksomhetene ved kjøp av skytjenester. Vi er usikre på om vi kan støtte forskriftsendringen før dette er på plass.

Med hilsen

Sønneve Ølnes
avdelingsdirektør

Maja Margrethe Braaten
seksjonsleder

Godkjent og ekspedert elektronisk